

Talv hobilindlas

Kanad tahavad talvel hästi süüa, sooja avarat ruumi ja tegevust.

Suurimad probleemid talvises kanalas on mittemunemine, munade söömine, õhuke munakoor, suremus ja üksteise nokkimine. Kui üks neist muredest juba ilmneb, tuleb kindlasti üle vaadata toitumine.

Kuna linnu ainevahetus on kiire, siis kõik, mida ta sööb, kaob ka kehast ruttu. Suvel kogutud vitamiinid, suur proteiini- ja kaltsiumihulk ei jää kehasse talve ootama, vaid väljub sealt osaliselt iga munaga.

Vähe mune

Kevadel ja suvel munevad ainult viljaga toidetavad vabakäigukanad peaaegu 100%-liselt, sest kõik muu vajaliku leiavad nad õuest. Sügisel-talvel võib aga produktiivsus langeda nullini.

Talvel roheline saamine puudub, nõnda väheneb ka muna tootmiseks vajalike ainete hulk. Kui sööt on puudulik või ühekülgne, muna ei tekigi.

Üksteise nokkimine

Siin võib saatuslikuks saada lindude liiga tihe paigutus – kui ei ole võimalust eest ära joosta. Probleemi põhjustavad ka ere valgus, pidev valgustus (24 h), parasiidid nahal ning harvadel juhtudel munajuha väljalangemine, näiteks väga suurte munade munemise korral.

Liiga ere valgus ja tegevusetus tõmbavad tähelepanu igale väikesele võõrkehale sulgedel, mida lind üritab ära nokkida. Kogemata verele toksitud nahk tõmbab veel rohkem teiste kanade tähelepanu, kes hakkavad kohe matkima esmanokkijat. Eriti suur oht on valge sulega lindudel.

Munade söömine

Pessa munetud muna katkinokkimine märgab pesa pidevalt. Selline tegevus võib saada alguse sellest, et munadel on liiga õrn koor, mis läheb pessa astudes kergelt katki; samuti sellest, kui mune koguneb ühte kasti liiga palju või kui munetakse maha.

Nokkijad ja matkijad tuleb kiiresti karjast eraldada.

Pesakaste peaks olema piisav arv lauda hämaramas nurgas. Need olgu parajalt madalal, et lind sinna hästi ligi pääseks.

Kukkede pidev seljas tallamine ja ka omavahel kaklemine ei lase samuti kanadel rahulikult munemiseks valmistuda. Stressi võivad põhjustada suured muutused ning ehmatused. Kukkesid võiks olla kergetele tõugudele üks 10 kana kohta. Liigsed kuked hoidke eraldi.

Külm laut ja tühi pugu

Külmas laudas kuhjuvad kanad nurkadesse, on liikumatud ja vaiksed, seljad küüru tõmmatud.

Niiske, külma ja pimedaga ruumi, ebapiisava toidu ning vitamiinide puudumise tõttu võivad kanad hakata surema.

Oma 2,5–3,5 kilogrammi juures ei suuda kana kehaga lauta kütta ning samas muna toota. Pimedas ei näe ta süüa ning sellega seoses võib ka kaal hakata kiirelt langema.

Kui pugu katsudes on tunda ainult luid, võib juba muret tunda. Kana kehaehitus peab olema katsudes sitke ning kergelt muskulatuurne. Hea toitumuse juures on pugu enamasti täis.

Vitamiinid ja mineraalid

Probleeme kanalas võivad põhjustada mineraalide vaegus, A- ja D-vitamiini

Pesakast asugu hämaras.

puudus, liiva-tuha-kruusa puudumine, tegevuse vähesus, halvad elutingimused.

A-vitamiini leidub munakollases, kalades, rohelistes taimedes, porgandis, maisis, rohujuhahus. D-vitamiini saavad linnud kuivast söödapärmist, kalamaksaõlist, rohelistest taimedest ja päikesest.

Tegevust saab kanadele pakkuda, kui anda juurikaid ning teisi aedvilju osaliselt tükeldatult – näiteks poolitatud õunad, kapsad, porgandid, keedupeedid, kaalikad vms. Samuti võib puistata liiva sisse teri või graanuleid, mis tuleb n-ö üles otsida. Rahutu kari on üsna häälekas, hästi söödud kanad aga liukuvad.

Lindudele võib anda täiend- või jõusööta. Vajalikke aineid saab ka toidust: kala, rohi, kuivatatud nõgesed, linaõliseemned, kuivatatud munakoored. Keedukartul, hernes, uba, srotid ja kohupiim on head nuumtoidud.

Joogiks pakkuge kanadele toasooja vett.

Parim on anda valmissöötaid sulgimise algusest kuni kevadeni, mil sööda väärtus peab olema kõrgem ja kvaliteetsem kui tavaliselt.

EVE VEIERMANN
info@tolplatalu.com